

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.пс.н. Ирина Зиновиева
Софийски университет "Св. Климент Охридски"

за дисертационния труд
на Мартин Петров Янков

на тема:

Любовни стилове, самооценка и личностни характеристики

за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“
по професионално направление: „Психология“

Темата на дисертационния труд е посветена на любовните стилове, като се проследяват връзките със самооценката, личностните характеристики и общата удовлетвореност от живота. Дисертационното изследване е представено на 183 страници. Цитираните литературни източници са 124, от които 11 на български език. Те включват основните за темата класически трудове, но голямата част са съвременни изследвания по проблема от последните години. Резултатите от собствените изследвания са илюстрирани в 23 таблици и 12 фигури.

В структурно отношение работата следва класическия модел за научно изследване в професионално направление „Психология“ – в първа глава е направен теоретичен обзор на изследвания проблем, а във втора и трета глава са представени две емпирични изследвания. Първото е осъществено с качествени методи (39 полуструктурирани интервюта) и проследява отношението на младите българи към любовта и любовните връзки. Последователно са анализирани и описани нагласите на младите българи към романтичната любов и разбиранията им за любовните връзки. Това е едно много интересно изследване, в което не само се представят подробно клъстърите, получени чрез концептуален клъстърен анализ, но те са и богато илюстрирани с изказвания на изследваните

лица, което дава възможност на читателя да се потопи в атмосферата на изследването и да добие представа за конкретиката на изследваните явления.

В трета глава от дисертацията е представено проведеното от докторанта емпирично изследване на любовните стилове, самооценката, основните личностни характеристики и удовлетворението от живота, осъществено чрез количествени методи. В началото са формулирани целите и задачите на изследването, след това подробно е представен теоретичния модел на изследването. Посочени са и хипотезите на докторанта и избраните методи за тяхната проверка.

Основната цел на това изследване е да провери доколко различни ключови характеристики на личността имат отношение към нагласите към любовта. За осъществяването на тази цел са използвани широко известните любовни стилове, предложени от Джим Лий, личностните характеристики от моделите на „големите пет“ и на „тъмната триада“, както и два от аспектите на самооценката (самоодобрение и преценка за собствените възможности). В разработения теоретичен модел личностните характеристики и самооценката са приети за предиктори на всеки от любовните стилове, докато последните се разглеждат като предиктори на общата удовлетвореност от живота.

Този модел е подложен на проверка чрез обширно емпирично изследване със структуриран въпросник. Изборът на скали за изследването на конструктите в теоретичния модел е обоснован подробно и убедително. Използваните скали имат много добри психометрични показатели. Извадката, върху която е осъществено второто емпирично изследване, този път с количествени методи, е впечатляваща – 735 лица.

Резултатите са подробно представени и обсъдени в дисертацията. За анализа на данните и проверка на издигнатите хипотези са използвани адекватни статистически методи: дескриптивен, факторен, корелационен, регресионен и дисперсионен анализ. Направен е доста информативен сравнителен анализ по редица демографски характеристики между респондентите: пол, възраст, семейно положение, брой сексуални връзки, сексуална ориентация. В края на главата е представена поредица от регресионни анализи, търсещи най-силните предиктори на разгледаните любовни стилове, а след това е направена проверка на това доколко любовните стилове играят ролята на предиктори на общата удовлетвореност от живота.

Смятам, че дисертационният труд съдържа научни и научноприложни резултати, които са оригинални научни приноси и са лично дело на докторанта.

Приносните моменти в дисертацията, както са заявени от дисертанта в автореферата, действително се съдържат в работата. Представеният автореферат отразява адекватно и точно съдържанието и получените резултати в дисертационния труд.

Резултатите от изследванията по темата на дисертационния труд са коректно представени пред научната общност в пет самостоятелни научни публикации – публикувани в пълен текст доклади на авторитетни национални и международни форуми през периода 2015 - 2018 година, както и в Годишника на Софийския университет.

Представеният дисертационен труд показва, че дисертантът притежава както задълбочена теоретична подготовка в областта на своя дисертационен труд, така и отлична методологическа подготовка за планиране и провеждане на самостоятелни емпирични изследвания в областта на психологията и коректно анализиране на резултатите от тях.

Изложената оценка за дисертацията дава основание да се направи заключението, че тя напълно отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ за присъждане на образователната и научна степен “доктор”.

Като се основавам на положителната оценка за дисертационния труд, демонстрираната отлична теоретична и методологична подготовка на докторанта и безспорните научни приноси на дисертацията, като член на научното жури смятам, че Мартин Петров Янков заслужава да му се даде образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление „Психология“.

София, 21 юли 2018 г.

проф. д.пс.н. Ирина Зиновиева